

Spis treści

Słowo wstępne	7
1. Przetwarzanie liczb i wykonywanie obliczeń przez dorosłych	12
1.1. Wprowadzenie	12
1.2. Pierwsze wnioski z badań pacjentów z nabytymi zaburzeniami zdolności matematycznych	14
1.3. Akalkulia z perspektywy neuropsychologii klinicznej i (neuro)psychologii poznawczej	16
1.4. Neuropoznawcze modele kompetencji numerycznych u dorosłych	22
1.5. Centralne komponenty procesu przetwarzania arytmetycznego	26
1.6. Neuronalne podstawy procesu przetwarzania liczb i wykonywania obliczeń	47
2. Ogólny rozwój umiejętności przetwarzania liczb i zdolności matematycznych	54
2.1. Rozumienie liczb przez zwierzęta	54
2.2. Przedwerbalne rozumienie liczebności u niemowląt	59
2.3. Teoretyczne modele przedwerbalnego przetwarzania liczebności	62
2.4. Rozwój procesu liczenia	67
2.5. Symboliczna reprezentacja numeryczności: liczebniki, liczby wyrażone cyframi arabskimi i transkodowanie	69
2.6. Nabywanie kompetencji arytmetycznych	77
2.7. Wykonywanie obliczeń na palcach	81
2.8. Przejście od wykonywania obliczeń przez przeliczanie do przywoływania faktów	82
2.9. Wybór najlepszej strategii matematycznej	84
2.10. Matematyka intuicyjna i kulturowa	86
2.11. Różnice międzypłciowe	88
2.12. Talent matematyczny	90
2.13. Modele rozwoju umiejętności matematycznych	92
3. Dyskalkulia	100
3.1. Definicja	100
3.2. Epidemiologia	104
3.3. Prognoza	105
3.4. Wnioski z badań neurologicznych	108
3.5. Typowe objawy	110

3.6. Deficyty poznawcze w dyskalkulii	116
3.7. Współwystępowanie innych zaburzeń	140
3.8. Kwestia podtypów	147
3.9. Dyskalkulia – model przyczynowy	154
4. Diagnostyka	159
4.1. Testy sprawdzające wyniki w nauce	162
4.2. Testy opierające się na neuropsychologicznych teoriach przetwarzania liczb i wykonywania obliczeń	172
4.3. Podsumowanie przedstawionych procedur diagnostycznych	186
5. Nauczanie, wsparcie i interwencja	190
5.1. Rozważania na temat nauczania matematyki	190
5.2. Programy wczesnego wsparcia	205
5.3. Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne dla dzieci z dyskalkulią	216
5.4. Podsumowanie programów wsparcia	228
Wykaz skrótów i terminów	229
Bibliografia	237